

האותיות שאנו משמשים בהן אינן רק סמלים גרפיים בעלי סגנון מסויים אלא אוסף של צורות בעלות משמעות. המשמעות שאנו מעניקים לצורה היא כמובן בעיני המתבונן והיא הרבה מעבר לצורה הבסיסית של האותיות.

הצבע והסביבה בה אנו חיים מזמנים לנו אינספור צורות שונות ומשונות אשר נאגרות ונשמרות בזכרון של כל אחד מאיתנו. צורות אלו נשלפות לפתע מן התת מודע, לרוב ללא שליטה מצדנו כשאנחנו משתמשים באסוציאציות. כעוסקים בעיצוב ובאמנות חזותית אנחנו הפכנו את השימוש באסוציאציות לכלי עבודה של ממש בכל ישיבה של סיעור מוחות בחיפוש אחר רעיון חדש.

האם נוכל להביע רגשות על ידי שימוש באותיות?

אם נשתמש בתבונה בצורות אלו כמוטיב אסוציאטיבי בתוך העיצוב הגרפי נוכל להעניק לו משמעויות מרחיקות לכת אפילו בלי הוסיף אלמנט ויזואלי נוסף. כשנבחין שלאותיות יש משמעות כצורה עם התייחסות לתכנים נסתרים, נבין שהשימוש באותיות כאלמנט עיצובי עם מסר רגשי הוא צורך בסיסי בעיצוב הטיפוגרפי.

אז מה יש שם מעבר לאותיות - כתוב שם משהו שמח. יש בשורה? קרה אסון? הקצב, הצורה, המשקל והכתמיית בשורה של אותיות עובדים יפה על התחושות והאסוציאציות שלנו.

צריך להדגיש שכל האמור כאן מתייחס במידה רבה לאותיות ראוה בכותרות וכותרות משנה ואינו מתייחס לאותיות שנועדו מעצם טיבן וטיבען לשמש לטקסט רץ.

צעיר ושובב

כתמיית לא אחידה ומעט משובשת מעבירה תחושה של משהו צעיר, לא מלוטש, לא יציב, משנה צורה, צעיר, שובב ותזזיתי, אנחנו נוטים לשייך שמחה עם ריקוד ועם קצביות.

למי יש יותר כח?

לארכיטקטורה הפשיסטית והכוחנית של שנות השלושים היה הד בהתעוררות של טיפוגרפיה בוטה ותוקפנית שבאה לידי ביטוי בכותרות שחורות עם חללים צפופים ביותר, כמעט לא קימים. אנחנו יכולים לחוש את הכוח שבכותרות השחורות שמלוות כל ידיעה ראשית על פיגוע או אסון. השימוש שנעשה באות שחורה, קרה, מנוכרת וחסרת עידון או קיום מעוגלים, הוא זה המעביר תחושה קשה וקודרת - כמעט כמו צינה של אות החקוקה באבן.

את אותה אות קרה ומנוכרת אפשר להעביר להקשר שונה לגמרי ולגרום לקורא להזדהות דווקא עם הקיום הגיאומטריים של האותיות כאלמנטים גרפיים המבשרים על עיצוב מדוייק, חדשני וגישה של חדשנות תעשייתית שמתאימה לגלריה לצילום עכשווי. הקיום של האותיות הגיאומטריות מתחזק לנוכח הזהות המנוגדת של האות הלטינית העגולה והדקה.

מי אותנטי?

מוצר שמגיע אלינו ישר מן המקור הוא זה שאמור לרכוש את אמון הצרכן ולשכנע אותו כי אמנם לא מדובר במוצר שעבר תכנון מודקדק אלא בדבר האמיתי. שימוש בטיפוגרפיה הולמת במקרה זה יכולה לשרת כאלמנט גרפי משכנע כי זה הוא ממש הדבר המקורי. היה מאד חשוב לספר לכם על זה עכשיו כאן ומיד אז כתבנו את זה במהירות כי לא הספקנו לכתוב את זה כמו שצריך.

סולידריות

אחד הלוגוים המפורסמים הוא הלוגו של תנועת "סולידריות" בפולין בשנת 1989 שעוצב למען התנועה שחרטה על דיגלה מאבק לא אלים בשלטון הקומוניסטי. איך אותיות יכולות להיות "ביחד"? לא רק שהתנועה העממית סחפה את כולם אלא שאם נתבונן בלוגו נוכל לראות ממש את שורת מפגינים מתקדמת, כתף אל כתף בחזית אחידה ומניפה את דגל המאבק. אפילו הנקודה והתגים על 3 מן האותיות נראים כמו ראשי המפגינים. ראוי לציין כי לוגו זה הפך לנשק ויזואלי המזוהה ביותר במאבק הלא אלים גם במדינות אחרות.

פינוק תינוקי

דוגמא לאלפבית שלם שעיצבתי לחברת ג'ונסון אנד ג'ונסון. הפונט כולו עוצב כהמשך הרמוני ללוגו החברה ובעיצוב האותיות שולבו אלמנטים ויזואליים שמעוררים אסוציאציות חיוביות בהקשר של עולם התינוקות: נקיון, חמוד, עגלגל, פינוק, תינוקי, רענן. המוטיבים הצורניים באותיות מזכירים את המפגש המרענן שיש לנו עם התינוק שיוצא מן האמבטיה: ריח הנקיון, התלתל הקטן שמסתלסל על העורף והטיפה שזולגת לו מן המרפק.

ההחמצה

לא תמיד נוכל למצוא את השימוש הנבון והמושכל בסוג אות. קורה לעיתים רבות מידי שבחירת סוג האות מרחיקה אותנו מן המסר העיקרי שבטקסט. גרוע מכך, האות שנבחרה אפילו מצביעה לכיוון הפוך מן האמור בטקסט עצמו. האם את הדיבורית החדשה של מוטורולה שהיא המילה האחרונה מבחינה טכנולוגית נציג הכי טוב באמצעות פונט תנכ"י מסורתי?

דיבורית אלהוטית במבצע

הצגתי כאן רק מספר דוגמאות כדי לפתוח את התיאבון וכדי לפתוח את העושר המצוי בראשנו. כשמשחקים באותיות יש לשמור על הזיקה למשמעות הכתובה אך גם לצורת האות, מפני שטיפוגרפיה היא הזירה בה הופך המילולי לויזואלי.